

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Dato: 6. maj 2014
Kontor: Straffulbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Klaus Toftgaard
Sagsnr.: 2013-1922-0018
Dok.: 1157896

KOMMENTERET OVERSIGT

over

høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v., retsplejeloven og lov om Offerfonden
(Reorganisering af kriminalforsorgen, herunder begrænsning af klageadgangen)

I. Høringen

Et udkast til lovforslag har været sendt i høring hos:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Procesbevillingsnævnet, Rigsadvokaten, Foreningen af Statsadvokater, Foreningen af Offentlige Anklagere, Rigspolitiet, Politiforbundet i Danmark, Politidirektørforeningen, Kriminalforsorgsforeningen, Foreningen af Fængselsinspektører m.fl., Fængselsforbundet i Danmark, HK-Landsklubben for Kriminalforsorgen, Kriminalforsorgens lokale præsteforening, Landsklubben af socialrådgivere ansat i Kriminalforsorgen, Dansk Socialrådgiverforening, Socialpædagogernes Landsforening, Advokatrådet, Danske Advokater, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Institut for Menneskerettigheder, Amnesty International, Retssikkerhedsfonden, Retspolitisk Forening, Kriminalpolitisk Forening (KRIM), Det Kriminalpræventive Råd, Ligebehandlingsnævnet, FOA – Fag og Arbejde, Kommunernes Landsforening, Ankestyrelsen, Danske Regioner, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Foreningen SAVN.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Justitsministeriet har modtaget høringsvar fra:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Københavns Byret, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Procesbevillingsnævnet, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Fængselsforbundet i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Institut for Menneskerettigheder, Retspolitisk Forening, Det Kriminalpræventive Råd, Ankestyrelsen og Danske Regioner.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringsvar.

Justitsministeriets kommentarer til høringsvarene er anført med *kursiv*.

II. Høringsvarene

1. Generelle bemærkninger

Østre Landsret, Vestre Landsret, Københavns Byret, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Procesbevillingsnævnet, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Institut for Menneskerettigheder og Danske Regioner har ingen bemærkninger til forslaget.

Det Kriminalpræventive Råd er af den opfattelse, at etableringen af nye kriminalforsorgsområder, der samler de lokale kriminalforsorgsmyndigheder, vil bidrage positivt til kriminalforsorgens fremtidige opgaveløsning. Det bemærkes i den forbindelse, at den mere decentrale styring medfører, at beslutningerne kommer tættere på den enkelte klient og formentlig vil bidrage til et tættere samspil mellem kreds- og lokalråd og til et tættere koordineret, lokalt samarbejde med kommuner og regioner. Rådet har nderover ingen bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Retspolitisk Forening bemærker overordnet, at det største problem på kriminalforsorgens område i disse år er den forøgede og nu rekordhøje strafmasse, som helt forudsigeligt har sat både ansatte og indsatte under et voldsomt pres. Foreningen anfører, at det er resultatet af efterhånden mange års gentagne forhøjelser af strafferammerne og andre ”signalpolitiske” tiltag fra Folketinget uden de nødvendige merbevillinger. Foreningen bemærker, at udkastet til lovforslaget helt på linje hermed heller ikke er ledsaget af oplysninger om de økonomiske konsekvenser, og at høringsfasen på den baggrund bliver illusorisk. Foreningen påpeger i den forbindelse, at

de ansattes og de indsatte forhold er en slags indbyrdes forbundne kar. Hvis ikke begge grupper har ordentlige vilkår både i dagligdagen og generelt, giver det problemer af såvel kortsigtet som langsigtet karakter, også for resten af samfundet.

For så vidt angår bemærkningerne fra Retspolitisk Forening bemærker Justitsministeriet, at formålet med den foreslåede reorganisering af kriminalforsorgen er at tilvejebringe den nødvendige effektivisering og samtidig sikre en fortsat høj kvalitet i den kriminalforsorgsfaglige opgaveløsning. Justitsministeriet forventer derfor, at reorganiseringen overordnet set vil indebære en styrkelse af kriminalforsorgen.

2. Adgang til at klage over direktoratets og kriminalforsorgsområdernes afgørelser

Advokatrådet anfører, at lovforslaget som udgangspunkt udgør en svækkelse af de indsatte retsstilling, idet det ved lov fastsættes, at afgørelser inden for området ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed. Rådet bemærker, at det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at det er tanken, at der efter en væsentlighedsvurdering skal gives klageadgang for en række nærmere afgrænsede forhold. Rådet forudsætter i den forbindelse, at bekendtgørelsen som minimum kommer til at omfatte de områder, som er konkret omtalt i forarbejderne. Rådet anfører endvidere, at beskyttelsen af den enkelte principielt svækkes ved fastsættelse af klageadgang i bekendtgørelsesform. Rådet er enig i, at et væsentlighedskriterium kan udgøre et egnet afgrænsningskriterium, men bemærker dog, at den decentrale beslutningskompetence kan betyde, at der udvikler sig forskellig praksis inden for de enkelte administrationer, ligesom en indsat konkret kan føle sig hårdt ramt, hvis den pågældende rammes af en række beslutninger, som hver især måske er af mindre betydning. Rådet bemærker vedrørende den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 2, stk. 5 (om call-in), at man i disse sager i alle tilfælde afskærer muligheden for en administrativ klagesagsbehandling.

Landsforeningen af Forsvarsadvokater bemærker, at kriminalforsorgen løbende træffer afgørelser for enkeltpersoner, der er af indgribende karakter, hvorfor det er helt afgørende for den enkeltes retssikkerhed, at der i videst muligt omfang er adgang til administrativ rekurs. Foreningen bemærker, at det hermed også sikres, at praksis er ensartet i hele landet.

Retspolitisk Forening anfører, at den foreslåede ændring af straffuldbyrdeslovens § 111 indebærer, at klageadgangen begrænses til at omfatte indgribende afgørelser og ikke mindre indgribende afgørelser. Foreningen bemærker, at det pointeres i lovudkastet, at hensynet til den enkeltes retssikkerhed sikres på anden vis. I den forbindelse rejser der sig efter foreningens opfattelse to spørgsmål. Det første spørgsmål er, hvordan mindre indgribende afgørelser afgrænses. Foreningen har i den forbindelse spurgt, om eksempelvis afslag på besøg, personundersøgelse og inspektion af celle skal anses som mindre indgribende afgørelser, idet foreningen har påpeget, at de nævnte afgørelser af de indsatte opfattes som indgribende. Det andet spørgsmål er, hvordan hensynet til de indsattes retssikkerhed sikres, når det gælder klageadgang over ”mindre” indgribende afgørelser. Foreningen anfører, at man uden tilfredsstillende svar på disse spørgsmål ikke kan anbefale den foreslåede begrænsning af klageadgangen og erindrer om, at de indsattes vilkår har afgørende betydning for de ansattes dagligdag og for udsigterne til resocialisering.

Som det fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslaget (pkt. 6.2.1), er det Justitsministeriets opfattelse, at en vis nærmere afgrænsning af klageadgangen ikke vil give anledning til betænkeligheder for den enkeltes retssikkerhed. Justitsministeriet finder således generelt, at adgangen til at klage over kriminalforsorgsområdernes afgørelser kan afskæres for så vidt angår afgørelser af mindre indgribende karakter.

Justitsministeriet har ved vurderingen heraf lagt vægt på, at der med den foreslåede etablering af en række kriminalforsorgsområder vil ske en faglig og kompetencemæssig styrkelse af den lokale sagsbehandling. Dette indebærer efter Justitsministeriets opfattelse, at der ikke i samme grad som efter den gældende ordning er behov for at give den enkelte indsatte mv. adgang til at klage over afgørelser af mindre indgribende karakter, der træffes af kriminalforsorgsområderne.

Justitsministeriet har endvidere tillagt det vægt, at den foreslåede reorganisering bl.a. har til formål at styrke direktoratets muligheder for at yde faglig støtte til kriminalforsorgsområderne. Dette taler således efter Justitsministeriets opfattelse tillige for, at der kan ske en vis begrænsning i den enkeltes adgang til at klage, idet der herigennem sker en styrkelse af kvaliteten af den sagsbehandling, der finder sted lokalt. Som det fremgår af afsnit 3.2, er det hensigten, at direktoratets faglige støtte bl.a. vil omfatte udarbejdelse af faglige standarder, etablering af faglige partnerskaber mellem direktoratet og områderne, praksismøder og løbende generel kon-

trol med, at de faglige standarder følges. Den faglige støtte vil dermed generelt medvirke til at sikre, at sagerne lokalt bliver behandlet korrekt og i overensstemmelse med lovgivningen.

Som det ligeledes fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslaget (pkt. 6.2.1.3), vil en begrænsning af adgangen til at klage over visse af kriminalforsorgsområdernes afgørelser ikke afskære direktoratet fra at gribe ind i konkrete sager, hvis områderne har truffet en forkert afgørelse eller begået grovere sagsbehandlingsfejl. Dette gælder også i de tilfælde, hvor kriminalforsorgsområdet har truffet den endelige afgørelse.

Herudover bemærker Justitsministeriet, at en indsat – uafhængigt af, om der er adgang til at klage til direktoratet – vil have mulighed for at anmode kriminalforsorgsområdet om at genoptage en sag til ny behandling. Tages sagen op til fornyet behandling, vil kriminalforsorgsområdet efter almindelige forvaltningsretlige principper kunne træffe en ny afgørelse i sagen.

Justitsministeriet bemærker endvidere, at den særlige enkle adgang til domstolsprøvelse, der følger af straffuldbyrdelseslovens § 112, ikke foreslås ændret. De af kriminalforsorgsområdernes afgørelser, der er omfattet heraf, vil således fortsat kunne påklages til direktoratet og herefter indbringes for domstolene efter denne bestemmelse, ligesom øvrige endelige afgørelser kan indbringes for retten i medfør af grundlovens § 63 eller for Folketingets Ombudsmand.

For så vidt angår de sager, der vil blive overflyttet fra direktoratet til kriminalforsorgsområderne, er det Justitsministeriets opfattelse, at spørgsmålet om klageadgang bør vurderes efter samme principper som spørgsmålet om etablering af klageadgang i øvrigt. I de tilfælde, hvor der gives adgang til at klage, vil der således være tale om en udvidelse af klagemulighederne i forhold den gældende klageadgang, hvor direktoratets afgørelser ikke kan indbringes for Justitsministeriets departement. På de områder, hvor der ikke gives adgang til at klage, vil der være tale om en videreførelse af den gældende adgang til alene at få behandlet en sag i én instans.

Vedrørende det af Advokatrådet anførte om, at den decentrale beslutningskompetence kan betyde, at der udvikler sig forskellig praksis inden for de enkelte administrationer, skal Justitsministeriet yderligere bemærke, at den foreslåede etablering af en række kriminalforsorgsområder som

nævnt ovenfor vil medføre en faglig og kompetencemæssig styrkelse af den lokale sagsbehandling.

Ved at samle de lokale institutioner i større administrative enheder kan der således efter Justitsministeriets opfattelse skabes et stærkere og bredere fagligt miljø, ligesom mulighederne for at udveksle og indsamle viden og erfaringer på tværs af de enkelte institutioner styrkes. Endvidere vil en fælles ledelse for et større antal lokale institutioner medføre mulighed for en større sammenhæng og koordinering i kriminalforsorgens opgavevaretagelse. Dertil kommer, at der med den foreslåede faglige og administrative styrkelse af det lokale niveau i kriminalforsorgen samtidig vil være mulighed for, at direktoratet i højere grad kan fokusere på bl.a. overordnet ledelse og styring. Endvidere er det hensigten, at direktoratet skal yde faglig støtte til kriminalforsorgsområderne, herunder med henblik på at der sker ensretning af praksis områderne imellem.

Efter Justitsministeriets opfattelse vil dette samlet bidrage til en mere ensartet administrativ praksis og ikke en mere forskellig praksis.

For så vidt angår det af Retspolitisk Forening anførte om den nærmere afgrænsning af mindre indgribende afgørelser, henvises der generelt til pkt. 6.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger om fastsættelse af kriterier for adgangen til administrativ rekurs.

Justitsministeriet bemærker, at der – som forudsat af Advokatrådet – vil blive fastsat administrative regler om klageadgang som nærmere beskrevet i lovforslagets almindelige bemærkninger (pkt. 6.2.4).

For så vidt angår Advokatrådets bemærkninger om udformning af klageadgang i bekendtgørelsesform, skal Justitsministeriet anføre, at det med den foreslåede fremgangsmåde, hvor der i administrative forskrifter fastsættes regler om adgang til klage, sikres, at det klart vil fremgå for den enkelte dømte, i hvilke tilfælde den pågældende kan klage over en afgørelse.

Det er endvidere i bemærkningerne til lovforslaget anført, efter hvilke generelle kriterier klageadgangen fremover påtænkes udformet. Det er desuden beskrevet i lovforslaget, hvorledes klageordningen fremover konkret påtænkes udmøntet.

Den foreslåede fremgangsmåde skal endvidere bl.a. ses på baggrund af, at den nærmere fordeling af kompetencen til at træffe afgørelser efter straffuldbyrdelsesloven i en række tilfælde er fastsat administrativt. Ved fremover at fastsætte klageadgangen i administrative forskrifter vil det også kunne sikres, at reglerne løbende kan tilpasses, hvis der administrativt gennemføres ændringer i fordelingen af opgaver mellem direktoratet og de lokale kriminalforsorgsmyndigheder.

Retspolitisk Forening har i sit høringssvar spurgt, om afslag på besøg, personundersøgelse og inspektion af celle vil blive omfattet af klageadgangen. For så vidt angår afslag på besøg bemærkes det, at der efter Justitsministeriets opfattelse efter omstændighederne er tale om en ret af så grundlæggende karakter, at der bør være adgang til at klage over visse indgreb i denne ret. Det er hensigten at fastsætte klageadgangen, så den omfatter kriminalforsorgsområdernes afgørelser efter straffuldbyrdelseslovens § 53 om afslag på besøg efter straffuldbyrdelseslovens § 51, stk. 1, af nærtstående familiemedlemmer og andre personer, til hvem den indsatte har en tilknytning, som må ligestilles med sådanne familiebånd. Afgørelser om afslag på besøg af advokat, jf. § 51, stk. 2, og af diplomatisk konsulær repræsentant, jf. § 51, stk. 3, forudsættes tillige omfattet af klageadgangen. Det forudsættes endvidere, at tilbagekaldelse af de omhandlede besøgstilladelser skal være undergivet klageadgang. Endelig forudsættes det, at der skal være adgang til at klage over afgørelser efter § 54, stk. 1 og 2, om afslag på at have sit barn hos sig i institutionen.

For så vidt angår personundersøgelse og inspektion af celle er den nærmere adgang til at klage beskrevet i lovforslagets pkt. 6.2.4.1.8. Det fremgår heraf, at afgørelser efter straffuldbyrdelseslovens § 60, stk. 1, om undersøgelse af den indsattes person, der indebærer afklædning, samt afgørelser efter § 60, stk. 2, om nærmere undersøgelse af indsattes person, vil blive omfattet af klageadgang. Derimod påtænkes der ikke fastsat regler om adgang til at klage over urinprøveafgivelse efter § 60 a, eller over undersøgelse af den indsattes opholdsrum efter § 60, stk. 1.

Ankestyrelsen anfører, at man særligt har noteret sig, at det fremgår af de almindelige bemærkninger, at det er hensigten, at unge under 18 år som altovervejende hovedregel skal afsone i egnet institution, og at en ung derfor skal kunne klage over afslag på straffuldbyrdelse uden for arresten og tilbagekaldelse af straffuldbyrdelse uden for arresten.

Justitsministeriet skal for god ordens skyld bemærke, at der med lovforslaget ikke foreslås ændringer af de gældende lovregler om anbringelse af domfældte unge under 18 år, men at det fremgår af lovforslaget, at det er hensigten at give unge under 18 år adgang til at klage over en afgørelse om afslag på anbringelse i institutioner mv. uden for kriminalforsorgen, jf. straffuldbydelseslovens § 78, ligesom tilbagekaldelse af § 78-tilladelser påtænkes undergivet klageadgang.

3. Adgang til at klage i ansættelses- og personalesager

Fængselsforbundet finder, at der i alle afgørelser i disciplinærsager angående tjenstemandsansatte, bør være adgang til at påklage direktoratets afgørelser til Justitsministeriets departement. Forbundet har i den forbindelse henvist til, at disciplinærsagerne har en meget indgribende betydning for den pågældende tjenstemand. Forbundet har endvidere henvist til, at en fængselsbetjent og en politibetjent, der begår samme fejl, ikke nødvendigvis får samme disciplinærstraf, idet fængselsbetjenten ofte straffe hårdere end politibetjente i sammenlignelige sager. Forbundet har i den forbindelse henvist til en artiklen ”Fængselsbetjente straffes hårdere end politibetjente” fra forbundets fagblad ”Fængselsfunktionæren” nr. 2 – februar 2013.

Den foreslåede bestemmelse i straffuldbydelseslovens § 2, stk. 6, indebærer, at der i sager, hvor Direktoratet for Kriminalforsorgen i 1. instans træffer afgørelse i disciplinærsager angående tjenstemandsansatte og i andre sager, hvor direktoratet træffer afgørelse om afsked, er klageadgang til justitsministeren. Det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger (pkt. 6.2.8), at Justitsministeriet herved navnlig har lagt vægt på de pågældende sagers indgribende betydning for den ansatte. Det bemærkes i øvrigt, at der ikke i dag er adgang til at påklage de nævnte afgørelser til justitsministeren, og der er således tale om en udvidelse af klagemulighederne i forhold til den gældende klageadgang. Det bemærkes endvidere, at afgørelser i ansættelses- og personalesager, der træffes af kriminalforsorgsområderne, generelt vil kunne påklages til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Den foreslåede regulering af klageadgangen i ansættelses- og personalesager svarer til retsplejelovens § 109, stk. 2 og 3, vedrørende adgangen til at påklage Rigspolitechefens afgørelser.

III. Lovforslaget i forhold til lovudkastet

I forhold til lovudkastet indeholder lovforslaget følgende indholdsmæssige ændringer:

- Det foreslås at ophæve straffuldbyrdelseslovens § 90, stk. 4, og § 91, stk. 4, jf. lovforslagets § 2, nr. 27 (om klageadgang for så vidt angår opkrævning og inddrivelse af bøder). Bestemmelserne foreslås ophævet, fordi den foreslåede bestemmelse i § 111, stk. 2, jf. lovforslagets § 2, nr. 29, også vil omfatte politiets og restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser efter straffuldbyrdelsesloven. Som følge heraf er forslaget til ændring af § 91, stk. 4, jf. lovudkastets § 2, nr. 27, tillige udgået.
- Som følge af forslaget om at ophæve straffuldbyrdelseslovens § 90, stk. 4, og § 91, stk. 4, foreslås der konsekvensændringer af bestemmelser i henholdsvis retsplejeloven og lov om Offerfonden, jf. hertil lovforslagets § 3, nr. 8, og § 4, nr. 1.
- Forslaget til indsættelse af stk. 3 og 4 i straffuldbyrdelseslovens § 93 (om klageadgangen i sager om fuldbyrdelse af forvandlingsstraf for bøder) er udgået, jf. lovudkastets § 2, nr. 28, og erstattet af de foreslåede bestemmelser i § 111, stk. 2 og 3, jf. lovforslagets § 2, nr. 29, der også vil omfatte politiets og restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser efter straffuldbyrdelsesloven.

Herudover er der foretaget visse ændringer i bemærkningerne til lovforslaget, der bl.a. omfatter følgende:

- Beskrivelsen af Direktoratet for Kriminalforsorgens faglige støtte til kriminalforsorgsområderne er blevet nærmere uddybet, jf. hertil lovforslagets pkt. 3.2 og lovforslagets pkt. 6.2.1.2.
- Det er blevet tilføjet i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, jf. herved lovforslagets pkt. 6.2.1.3, at det forudsættes, at der efter en vedtagelse af lovforslaget vil blive fastsat administrative regler, hvorefter den enkelte indsatte vil have adgang til ukontrolleret brevveksling med vedkommende direktør for kriminalforsorgsområdet.
- Adgangen til at klage over en anbringelse i arresthus, der er truffet i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 21, stk. 3, jf. lovforslagets pkt. 6.2.4.1.2, er blevet præciseret, idet der nu generelt vil være adgang til at klage over en anbringelse i arresthus truffet i medfør af den nævnte bestemmelse.

- Det er blevet tilføjet i lovforslagets pkt. 6.2.4.1.3, at det er hensigten at give adgang til at klage over afgørelser om udelukkelse fra fællesskab efter straffuldbyrdelseslovens § 63, stk. 2, der omhandler udelukkelse fra fællesskab af hensyn til at beskytte den indsatte mod overgreb.
- Det er blevet tilføjet i lovforslagets pkt. 6.2.4.1.3, at det er hensigten at give adgang til at klage over midlertidig udelukkelse fra fællesskab efter straffuldbyrdelseslovens § 63, stk. 3.
- Det er blevet præciseret, jf. lovforslagets pkt. 6.2.4.1.4, at adgangen til at klage over afslag på udgang ikke omfatter en adgang til at klage over afgørelser om, at udgang alene kan ske på nærmere bestemte vilkår (f.eks. vilkår om ledsagelse).
- Det er blevet præciseret, jf. lovforslagets pkt. 6.2.4.1.10, at kriminalforsorgsområderne forudsættes at skulle træffe afgørelse om tilbagekaldelse af tilladelser til anbringelse uden for fængsel eller arresthus, jf. straffuldbyrdelseslovens § 78, og tilføjet, at sådanne afgørelser om tilbagekaldelse forudsættes at blive undergivet klageadgang.
- Der er blevet foretaget visse ændringer i bemærkningerne om klageadgang for fuldbyrdelse af bødestraffe, jf. lovforslagets pkt. 6.2.4.1.13. Ændringerne er til dels en konsekvens af, at det foreslås at ophæve straffuldbyrdelseslovens § 90, stk. 4, og § 91, stk. 4, og at lovudkastets forslag til indsættelse af stk. 3 og 4 i straffuldbyrdelsesloven § 93 udgår, jf. hertil ovenfor. Endvidere er det blevet anført, at der vil være adgang til at klage til direktoratet over restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser om afslag på eftergivelse, og at det ved en vedtagelse af lovforslaget vil blive overvejet, om restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser om afdragsvis betaling og henstand (udsættelse) fremover skal være undergivet klageadgang. Det er desuden blevet anført, at der ikke vil være adgang til at klage over de afgørelser vedrørende udsættelse af bødeforvandlingsstraf, der fremover træffes af kriminalforsorgsområderne. Endelig er der blevet foretaget præciseringer af bemærkningerne af mere teknisk karakter.
- Der er blevet foretaget en nærmere beskrivelse af den påtænkte udmøntning af justitsministerens adgang til at fastsætte regler om bl.a. klagefrist og opsættende virkning af klager efter straffeloven og retsplejeloven, jf. herved lovforslagets § 1, nr. 4 (forslaget til § 44 i straffeloven) og § 3, nr. 3 og 6 (forslaget til § 178, stk. 11, 3. pkt., og § 776, 2. pkt., i retsplejeloven).